

Beköszöntő tél és változó jogszabályok

Január utolsó hetében Magyarországra is megérkezett a tél. A meteorológusok előre jelezték a havazást és a hófúvást, az arra hivatott szervezetek pedig a maguk területén felkészültek a hóhelyzetre. A katasztrófavédelem működésbe hozta operatív munkaszerveit, a főigazgatóságon és a leginkább érintett öt dunántúli megyén kívül az időjárás változásával az ország más területein is készenlétben álltak a hivatásos kollégák. Folyamatosan vonultak a hivatásos tűzoltók a megemelkedő számú közúti balesetekhez, de a munkából kivették a részüket az önkormányzat tűzoltóságok, az önkéntes tűzoltó egyesületek és a civil mentőszervezetek is. A karitatív szervezetek a több megyében bevezetett kamionstop miatt vesztegelni kényszerülő sofőrök ellátását biztosították.

Az év eleje a hó mellett több változást is magával hozott, egyebek mellett a lehetőséget az önkéntes tűzoltó egyesületeknek arra, hogy önállóan beavatkozzanak. Ehhez egy sor személyi és tárgyi feltételnek kell megfelelniük, illetve meghatározott számú nappali és éjszakai órákat kell készenlétben tölteniük. Az önálló beavatkozásra való készséget és képességet jelezniük kell, és ha megfelelnek az előírásoknak, együttműködési megállapodást is kötnek velük a megyei katasztrófavédelmi igazgatóságok. Ugyancsak érinti az egyesületek életét, hogy változik márciusban a Polgári törvénykönyv, amelynek következtében az állampolgárok egyszerűbben tudják felajánlani személyi jövedelemadójuk egy százalékát az önkéntes tűzoltóknak.

Az önkormányzati tűzoltóságok lehetőségei is megváltoznak az idén, hiszen 2014-ben az előző esztendőben kapottnál kétszázmillió forinttal több jut nekik a költségvetésből, ezzel párhuzamosan megnő az alaptámogatás, a korábbinál több célra fordíthatják a pénzt, és már az ügyeletesek is vonulhatnak az új előírások szerint.

A prognózisoknak megfelelően érkezett a tél

Hosszú várakozás után január huszonnegyedikén Magyarországra is megérkezett az igazi tél. A meteorológusok előrejelzése pontosnak bizonyult, a Kárpát-medence időjárását befolyásoló ciklon előbb a Dunántúltra, annak is a déli részére hozott nagyobb mennyiségű havat, erős szelet, utána a zóna északkelet

felé kezdett vonulni, ott már csökkent intenzitással fejtette ki hatását. A téli időjárással és az azzal együtt járó jelenségekkel kapcsolatban az elmúlt hónapokban a katasztrófavédelem több felkészítést is tartott, így az együttműködés a különböző partnerekkel a valódi tél beköszöntekor gyakorlatilag zökkenőmentes volt. Tíz megyében és a főigazgatóságon is működött operatív törzs, ezekben az állami szervek – rendőrség, meteorológiai szolgálat, mentőszolgálat, vasút, közútkezelő, Magyar Honvédség – összekötőtisztjei dolgoztak együtt.

A közútkezelő a hatékony munka érdekében a hóval nem érintett megyékből csoportosított át eszközöket, és az Autópálya Koncessziós Zrt.-nek is segítséget nyújtott az autópályák takarításában. A közútkezelő ezer emberrel és nyolcszáz munkagéppel dolgozott, nyolcezer tonna sót szórtak ki a gépek az utakra. A hivatásos katasztrófavédelem csaknem 1900 fővel, 687 járművel és 221 terepjárával állt készenlétben, és 234 helyszínen avatkozott be.

A balesetek, árokba csúszott, elakadt járművek miatt a dunántúli megyék január 24-én egymás után korlátozták a 7,5 tonnánál nehezebb tehergépjárművek forgalmát, Zala megyében nem

engedték be a külföldről érkező nehézgépjárműveket. A sort Baranya megye nyitotta, ahol a teljes megyére kiterjedt a forgalomkorlátozás. Utána a Somogy Megyei Védelmi Bizottság döntött hasonlóan, ott az M7-es teljes hosszán engedték közlekedni a kamionokat, azonban az M7-es autópálya Budapest felé vezető oldalán, a 170-es kilométerszelvénynél két tehergépjármű ütközött, ezért a forgalmat a 170-es kilométer szelvényben lévő lehajtónál a 7-es számú főútra terelték. A következő lehetőségénél visszaterelték a forgalmat az autópályára. Tolna megye fő- és mellékútjainál 15 óra 30 perctől az M6-os autópálya kivételével nem közlekedhettek a 7,5 tonnánál nagyobb járművek. A kamionokat várakozóhelyekre kísérték, a sofőrök ellátását a karitatív szervezetek oldották meg. Zala megye védelmi igazgatása 16 óra 30 perctől korlátozta a Szlovénia és Horvátország felől belépő, 7,5 tonna feletti járművek forgalmát az M7-es autópályán és a 7-es főúton Letenyénél, továbbá az M70-es autópályán Tornyiszentmiklósnál, valamint a 86-os főúton Rédecsnél. A korlátozás a Magyarországról kifelé irányuló forgalmat nem érintette. A kamionstopot Somogy, Tolna és Baranya megyében január 25-én délelőtt tíz órától oldották fel. Január 24-én este öt órától másnap délután négyig a Nemzeti Útdíjfizetési Szolgáltató Zrt. döntése alapján az M7-es és M6-os autópályán az M0-s körgyűrűtől a teljes szakaszon valamennyi jármű díjmentesen közlekedhetett.

A vasúti közlekedésben kidőlt fák, illetve leszakadt vezetékek miatt keletkezett néhány helyen, elsősorban Somogy és Zala megyében forgalmi zavar. Somogy megyében a gyékényesi vasútállomáson mintegy kilencven utas a fűtött szerelvényeken, illetve az állomáson tartózkodott. Őket a zákányi

határrendészeti laktanya épületében helyezték el, akik pedig tovább akartak utazni, azokat a Kapos Volán két járata Nagykanizsára szállította. Az állomáson várakozók számára a település boltjait kinyitották, ellátásuk megoldott volt. A Zala megyei Murakeresztúron a Somogy megyei felsővezeték-szakadás miatt két vasúti szerelvény is vesztegelt, rajtuk összesen hetvenen utaztak. Mindannyian a fűtött váróteremben várakoztak, ahol élelemmel és meleg teával látták el őket, amíg továbbutazásukról gondoskodtak. Harmincan folytatták útjukat Kaposvár felé, rövidesen autóbussz érkezett Lentiből. A többiek pedig Nagykanizsán keresztül Szombathelyre utaztak.

Somogy megyében három település vált átmeneti időre megközelíthetetlen közúton, de ez a helyzet is megszűnt. Pécsváradon egy a mentők számára megközelíthetetlen hegyoldalról egy szívbeteg embert a tűzoltók ezer méteren keresztül, kézben hoztak le, akit ezután tudtak a megfelelő ellátásban részesíteni. Összesen négyezer fogyasztónál volt időszakos áramkimaradás, a Bács-kiskun, Somogy és Vas megyei szolgáltatás-kiesést a szolgáltató rövid idő alatt felszámolta.

Az önkéntes megyei és járási mentőszervezetek kétszáz tagja vett részt a téli időjárás következményeinek a felszámolásában, és ugyanennyi emberrel segédkeztek a karitatív szervek. A katasztrófavédelem kérésére a honvédség Kaposvárról két terepjáró képességű gépjárművet biztosított Baranya megye számára, ezek a műszaki mentésben segítettek. A polgári védelmi kötelezettség keretében 421 polgári védelmi jármű és munkagép állt készen a bevetésre, végül száz eszköz alkalmazására volt szükség.

Fotó: Kaposvár HTP

Így avatkozhatnak be önállóan az önkéntes tűzoltók

Egy tavaly december végén született országos katasztrófavédelmi főigazgatói utasítás rögzíti pontosan azokat a feltételeket, amelyek megléte esetén önállóan – hivatásos tűzoltók jelenléte nélkül is – olthatnak tüzet és végezhetnek mentéseket az önkéntes tűzoltó egyesületek tagjai. A lehetőséget a

tűzvédelmi törvény tavaly őszi módosítása teremtette meg, a részletes főigazgatói szabályozás a pontos feltételeket is megszabja.

Az önálló beavatkozásokat az egyesületek a hivatásos katasztrófavédelmi szerv területi szervezetének vezetőjével kötött együttműködési megállapodás alapján végezhetik – ez az első és legfontosabb kitétel. Ám e megállapodás aláírása előtt több követelményt is teljesíteniük kell az

önkénteseknek. A kikötések célja a jó értelemben vett kiválasztás, a minőség biztosítása: azaz, hogy csakis a szakmailag jól felkészült és a megfelelő eszközök birtokában lévő önkéntesek végezhesenek az élet- és vagyonbiztonságot érintő tűzoltószakmai munkálatokat.

Az önkéntes tűzoltóságot működtetni kívánó egyesületek számára a „szakmai belépő” a rendszerbeállító gyakorlat teljesítése. A tűzoltási és műszaki mentési feladatokból álló próba célja – amelyet az önkéntes egyesület székhelye szerinti katasztrófavédelmi kirendeltség szervez és irányít – megállapítani az egyesület állományának szakmai felkészültségét, eszközeinek, felszereléseinek bevezethetőségét, valamint azt, hogy a beavatkozást irányító szakemberek alkalmasak-e tűzoltásvezetési feladatok ellátására. A gyakorlatot ellenőrző megyei (fővárosi) katasztrófavédelmi igazgatóság sikeres vizsga esetén egy évre érvényes igazolást bocsát ki az önkéntesek részére.

Az újfajta státuszra pályázó egyesületek garantált készenléti időt is vállalnak, azaz bizonyos időszakokban riaszthatónak kell lenniük. Nappali időszakban ez – reggel hat órától este hat óráig – ezeröttszáz, míg éjjel – este hat órától reggel hat óráig – legkevesebb háromezer óra készenléti időt jelent egy évben, egyenlő arányban megosztva a két félév között. Ilyenkor legalább egy tűzoltógépjárműnek és négy tűzoltónak kell indulásra készen állnia. Már a személyi feltételek közé tartozik, hogy a kárhelyszínre érkező tűzoltók legalább egyikének tűzoltásvezetésre jogosító végzettséggel kell rendelkeznie. A tűzoltógépjárművet PAV-I típusú jogosítvánnyal és az adott tűzoltógépjárműre érvényes kezelői típusvizsgálattal vezethetik.

Szintén a személyi feltételek közt említendő, hogy önállóan csak azok az önkéntes tűzoltók dolgozhatnak kárhelyszíneken, akik elvégezték a tűzoltó alaptanfolyamot és részt vettek a rendszerbeállító gyakorlaton, avagy az alaptanfolyamnál magasabb szakmai végzettséget tudnak igazolni. A tűzoltásvezetői jogok és kötelezettségek azt a beavatkozás-irányítót illetik, aki legalább szakképesített tűzoltóként elvégezte a tűzoltásvezetői tanfolyamot, vagy ennél magasabb szakmai képesítéssel bír.

Nem kevésbé fontos a technikai feltételek megléte az önálló beavatkozásokhoz. Itt elsősorban a főigazgatói utasítás mellékletében tételesen sorolt

egyéni védőeszközökre és szakfelszerelésekre kell gondolni. Mivel az oltási és mentési munkálatokat szigorúan dokumentálni is kell, a saját hatáskörben beavatkozó önkénteseknek muszáj ismerniük és munkájuk során használniuk kell a tűzoltóság online irányítási rendszerét (KAP online). Hogy a tudás mindig friss és naprakész legyen, az önálló tűzoltóságot működtető egyesületek kötelesek negyedévente legalább egyszer továbbképzést tartani tagjaiknak, elméleti és gyakorlati foglalkozások formájában.

A kárhelyszínen – tüzeseteknél, baleseteknél, egyéb veszélyhelyzetben – végzett tevékenységet is

részletesen szabályozza az országos főigazgató utasítása. Fontos alapelvként rögzíteni kell: a riasztástól számítva hány percen belül indulnak útnak az önkéntes tűzoltók. Szintén egyértelművé teszi a részletes szabályozás az irányítási viszonyokat az eltérő típusú tűzoltóságok tagjai között. Ha az önkéntesek érnek elsőként egy káresethez, akkor saját, tűzoltásvezetői jogkörrel rendelkező irányítójuk utasításai szerint fognak hozzá a helyzet megoldásához. Az ekképpen teljesített feladatról kötelesek jelentést adni a hivatásos katasztrófavédelmi szerv megyei műveletirányítási ügyeletének, a helyszínt pedig csak a hivatásos műveletirányító engedélyével hagyhatják el. Ha a káresethez hivatásos vagy önkormányzati tűzoltók is érkeznek, ezek vezetője átveszi az irányítást az önkéntesektől.

Az egy évig érvényes, önálló vonulásra és beavatkozásra szóló engedélyt azonban év közben is elveszíthetik az önkéntesek – igaz, csak súlyos hiányosságok vagy szabálytalanságok esetén. Köteles visszavonni az engedélyt a területileg illetékes megyei katasztrófavédelmi igazgatóságtól, ha az önkéntes egyesület már nem felel meg az I. kategóriás

együttműködési megállapodásban foglaltaknak, az ott rögzített személyi és technikai feltételeknek. Ugyanez történik, ha az éves minősítő gyakorlatán és annak ismétlésén sem képes „megfeleltre” vizsgázni az önkéntes egyesület. Hasonló következményekkel jár az

is, ha az önkéntes tűzoltók a beavatkozások során olyan súlyos szakmai hibákat követnek el, amelyek emberéletet vagy anyagi javakat veszélyeztetnek.

Fotó: Farkas-Bozsik Gábor tű. százados

Módosulnak a civil szervezetekre vonatkozó jogszabályok

Az idén márciusban hatályba lépő új Polgári Törvénykönyvben a civil szervezetek működésére vonatkozóan is számos új szabályozás található – mindez az önkéntes tűzoltó egyesületek életére és működésére is hatással lehet.

A civil szervezeteket érintő legfontosabb módosítás, hogy a jövőben egyszerűbben juttathatjuk el személyi jövedelemadóink egy százalékát az általunk preferált civil szervezetnek. A felajánlást azon egyesületek és alapítványok kaphatják meg, amelyek „a rendelkező évet megelőző második év első napján” jogerősen szerepelnek a nyilvántartásban, van belföldi székhelyük, magyarországi vagy határon túli magyar közösség érdekében tevékenykednek, továbbá szervezetileg és működésükben függetlenek a politikai pártoktól. A civil szervezetekre vonatkozó rendelkezések 2015. január elsején lépnek hatályba – ez tehát azt jelenti, hogy a 2014-es személyi jövedelemadóink egy százalékát olyan szervezet kaphatja meg, amely 2012. január elsején már jogerősen szerepelt a nyilvántartásban.

A törvényt módosítás rendelkezik a jogutódlás esetéről is. Kimondja, hogy ha egy szervezet életében jogutódlás történt, akkor az utódszervezetet megilletik

az előd javára tett felajánlások. Ha jogutód nélkül szűnik meg egy civil szervezet, a felajánlott adóforintokat – a Nemzeti Együttműködési Alapon keresztül – akkor is civil szervezetek támogatására kell fordítani.

2014. január elsejétől megváltozik a kedvezményezetté válás rendje is. Mostanáig utólag kellett igazolniuk a jogosultságot, ezentúl előzetes regisztrációra lesz szükség – a feltételeknek egyébként megfelelő civil szervezet az adó egy százalékáról rendelkező évet megelőző esztendő szeptember harmincadik napjáig kérheti nyilvántartásba vételét. Az adóhatóság megállapította jogosultság egy évre szól. A NAV minden év január elsején saját honlapján, valamint a Civil Információs Portálon keresztül is közzéteszi a kedvezményezettek adatait, amelyeket a rendelkező nyilatkozat megtételére rendszeresített elektronikus formanyomtatvány is listaként tartalmaz, így is segítve az adózói felajánlásokat. Az új – regisztrációs – eljárást legkorábban idén szeptemberi regisztrációs határidővel, a 2015-ös rendelkező évben alkalmazzák majd.

A Ptk. mostani módosításával bekerül az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló ügynevezett civil törvénybe (2011. évi CLXXV. törvény) a civil társaság fogalma. Rendelkezik tehát az új polgári rendtartás arról, hogy milyen feltételekkel alapítható és működtethető ez a polgári jogi társasági szerződéssel, jogi személyiség nélkül létrehozott szervezettípus.

Változtak az önkormányzati tűzoltóságokra vonatkozó előírások

Emelkedett az alaptámogatás összege, bővült a kapott pénz felhasználásának lehetősége, már az ügyeletesek is vonulhatnak – az önkormányzati tűzoltóságok működésének elemzésére összehívott munkacsoport tevékenysége eredményeként egy sor változással indult a 2014-es esztendő ezen tűzoltóságok számára.

Az elfogadott költségvetési törvény szerint az országban működő hatvan önkormányzati tűzoltó-parancsnokság 2014-ben a tavalyinál kétszázmillióval több, kétmilliárd forintos állami támogatást kap. Ez az összeg két részre oszlik, hiszen a jogszabály rögzíti azt is, hogy valamennyi ilyen tűzoltóság a készenléti szolgálat működéséhez azonos összegre, egyenként huszonöt millió forintos alaptámogatásra jogosult. Ez változást jelent, hiszen eddig az alaptámogatás összege huszonnégy millió forint volt.

A kétmilliárdból fennmaradó összeg ad lehetőséget arra, hogy a döntéshozók a támogatás elosztásakor figyelembe vegyék a helyi, specifikus veszélyeztető tényezőket is. Ehhez a tűzoltóságok úgynevezett veszélyeztetettségi pontszámokat kapnak. Ez a mutatószám úgy jön létre, hogy figyelembe vesznek egy sor, a mentő tűzvédelmet befolyásoló szempontot. Egyebek mellett számít, hogy a vonulási területhez tartozó települések milyen távolságra fekszenek a készenléti szolgálattal rendelkező tűzoltóságtól, hányan élnek ezeken a településeken, mekkora a közigazgatási területük nagysága, van-e, és ha igen, hány és milyen küszöbértékű SEVESO-II-es üzem ezeken a helyeken, illetve a települések milyen távol vannak az önkormányzati tűzoltóságtól. A vizsgált kritériumok alapján a települések veszélyeztetettségi pontszámokat kapnak, itt legnagyobb súllyal a hivatásos tűzoltóságtól való távolság esik a latba, a második legjelentősebb tényező a lakosság szám, azonos arányban veszik figyelembe a közigazgatási terület nagyságát, a seveso-s üzemek számát és besorolását, illetve az önkormányzati tűzoltóságtól való távolságot. Az önkormányzati tűzoltóság pontszáma nem más, mint a vonulási területéhez tartozó települések pontjainak összege. A jogszabály rendelkezik arról is, hogy az önkormányzati tűzoltóságokra eső pontszámokat minden év utolsó

napján a katasztrófavédelem központi szervének közzé kell tennie. A pontszámok megtekinthetőek itt: http://www.katasztrofavedelem.hu/index2.php?page_id=szervezet_doktar

Módosult az is, hogy az önkormányzati tűzoltóságok mire használhatják a kapott pénzt, ezentúl ugyanis már nemcsak fenntartásra, működésre, hanem fejlesztésre is fordíthatják a támogatást.

Az önkormányzati tűzoltó-parancsnokságok működésében további változás, hogy ezentúl a vonuló állományba beosztható az ügyeletes is. Ebben az esetben a híradó-ügyeleti munka szünetelhet addig, amíg az ügyeletes vissza nem ér a laktanyába. Mindez azonban csak lehetőség, az ügyeletes nem köteles vonulni.

Hatályát veszítette az önkormányzati tűzoltóság legkisebb létszámáról, létesítményei és felszerelési minimális mennyiségéről, minőségéről és a szolgálat ellátásáról szóló rendelet azon paragrafusa, amely megszabta, hogy a központi költségvetés által biztosított hozzájárulásnak legfeljebb hetven százaléka fordítható személyi juttatásokkal kapcsolatos kiadásokra. A katasztrófavédelem tűzoltósági szakterülete javasolta a Belügyminisztériumnak, hogy az önkormányzati tűzoltó-parancsnokságok éves támogatási összegükből legalább hatmillió forintot az átvállalt feladathoz kapcsolódó működési, üzemeltetési, fenntartási feltételek biztosítására fordítsanak. Az erről szóló rendelkezés hamarosan megjelenik.

Fotó: Nyikos György tű. őrnagy

Nagy, piros és a miénk

Kétségtelenül a nap sztárja volt december elején az a közepes lánctalpas úszógépkocsi, amelyet a belügyminiszter adott át a katasztrófavédelemnek. A PTSZ-M – neve az orosz elnevezés első betűiből ered – felújításon esett át, tűzoltópiros és majdnem tizenhét tonnát nyom, szárazon menetben öt, vízben és átkelőhelyen tíz tonnát képes magával vinni. Előbbi esetben 42, utóbbiban kicsivel több mint 10 kilométer/órás sebességet képes elérni. A tizenegy és fél méter hosszú, több mint három méter széles monstrumot két ember kezeli, a rakfelületén hetvenen férnek el, mínusz harminc és plusz ötven Celsius-fok között képes működni.

„Mint a hölgyek esetében, a PTSZ-nél sem beszélünk életkorról” – fogalmazott sejtelmesen Péter Zsolt tű. alezredes, az oktatásigazgatási és kiképzési főosztály gépjárművezetés-technikai képzésért felelős munkatársa. Az mindenesetre beszédes, hogy a rendszerbe állított kétéltű kezelését egy, a Honvédelmi Minisztérium által 1968-ban kiadott kézikönyvből oktatják még ma is. A járművet egyébként a Varsói Szerződés országai számára fejlesztették ki annak idején a szovjetek, hogy az úszóképességgel nem rendelkező, főleg logisztikai célú járműveket „átsegítse” a folyókon.

A katasztrófavédelem közepes lánctalpas úszógépkocsija alapos felújításon esett át, amelynek során a szépsészeti beavatkozásokon kívül a polgári használathoz szükségtelen felszerelések kikerültek belőle, és egyebek mellett modernebb fűtést kapott a kezelőfülke, megoldották a raktér bizonyos szintű fűtését és ellátták modern kiegészítő világítással is.

A jármű kezelésének elsajátítására december közepén indított tanfolyamon a Fővárosi Katasztrófavédelmi Igazgatóságról négy, Pest és Zala megyéből két-két, Heves megyéből pedig egy kolléga vett részt. Kiválasztásukkor fontos szempont volt, hogy járműgépészeti alapismeretekkel rendelkezzenek, ezért akadnak köztük autószerelők, illetve nehézgépkezelői képesítéssel rendelkező tűzoltók is. Ötüknek korábban is volt kapcsolata lánctalpas járművekkel. A tananyag egyébként kőkemény, tette hozzá az alezredes, a kétéltű működése, működtetése gyakorlatilag az alapos műszaki ismereteken múlik, ezért ezekre került a hangsúly. A kurzus résztvevői az első három napon csak kívülről szemlélhették az oktatást végző, a Honvédelmi Minisztériumhoz tartozó járműjavító-, felújító cég példányát, akkor még csak azt nézhették meg, amit előzőleg elméletben elsajátítottak. Később persze bele is ülhetnek, hiszen a programból a gyakorlati képzés sem hiányzott.

A vezetőfülkére a legtalálhatóbb jelző talán a puritán, hiszen ott csak az irányításhoz legszükségesebb berendezések, például a botkormányok, a hajócsavarok kezelőszervei, valamint a mentésre használatos csörlő található meg. A PTSZ-t amúgy sem a kényelméért kedveli az ember, hiszen amellett, hogy tökéletesen hűján van a zajcsillapításnak, finoman szólva is hagy némi kívánnivalót maga után ergonómia szempontból. Felépítése viszont logikus, egyszerű. Üzemeltetése azonban éppen a sok egyszerű kezelőszerv miatt válik a végén bonyolulttá. Minden egyes darabról tudni kell ugyanis, hogyan épül fel, miként működik, milyen az optimális beállítása, mi a teendő, ha meghibásodik. A lánctalpas vezetése amellett, hogy jelentős fizikai erőt kíván a kezelőktől, teljesen eltér minden, a katasztrófavédelemnél egyébként rendszerben lévő szárazföldi eszköztől. A lánctalpakat egy-egy botkormánnyal szabályozza a „sofőr”, kanyarodni például úgy lehet, hogy szabadonfutóra állítja, vagy fékezi azon az oldalon a lánctalpat, amerre kanyarodni szeretne. Az ív nagysága a fékezés mértékétől függ. A PTSZ defektet sose fog kapni, azonban mozgásképtelenné válhat, ha a lánc levetődik – és ezt viszonylag könnyű előidézni. A felkészítéskor azt is gyakorolják, mi a teendő, ha ez bekövetkezik. A kétéltű működtetése tulajdonképpen döntések sorozata, hiszen a kezelőnek minden műszer, berendezés használata előtt mérlegelnie kell, így például arra is

pontosan rá kell érezni, hol lehet és hol kell váltani a vízi és a szárazföldi használat között, vagy mikor kell a hajótest kisebb és mikor a nagyobb szivattyúját működtetni.

A jármű étvágya meglehetősen nagy, a négyütemű, kompresszor nélküli, közvetlen hajtóanyag-befecskendezésű, folyadékűtéses, 38 ezer köbcentis dízelmotor szárazon 130-150 litert fogyaszt, vízen üzemóránként azonban beéri 45-50 literrel is. Ekkora fogyasztáshoz nagy tank is jár, a kétéltűbe mindjárt négyet is szereltek. A központi üzemanyagtartály háromszáz literes, emellett három kisebb is rendelkezésre áll, ezekbe összesen további

több mint négyszáz liter gázolaj fér.

A kétéltű tömege a lánctalpaknak köszönhetően egyenletesen oszlik el, ez az egyik előnye a gumikerekes nehézszerkezetekhez képest, illetve az, hogy a lánctalpak kvázi öntisztulnak, a szemek közül kirezog a sár, a fagyott hó, így ez nem jelent akadályt a mozgásban. A jármű kiváló terepképességű, ebből a szempontból szűk keresztmetszetet talán csak a negyven centiméteres hasmagasság jelenthet. A PTSZ-t gépszállító tréler viszi a bevetés helyére, a katasztrófavédelem piros kétéltűjét egyelőre szerződés alapján juttatja a kívánt célpontra egy cég.

Fotó: Jóri András

Számos életet mentettek meg a szén-monoxid-érzékelők, de még mindig sok az áldozat

A fűtési időszak egyik jellemző balesettípusa a szén-monoxid-mérgezés. A legtöbb eset egyedi ingatlanokban – lakásokban, családi házakban – fordul elő, de közösségi létesítményekben is történnek balesetek évről évre. Néhány alapvető szabály

betartásával és szén-monoxid-érzékelő használatával azonban minimálisra csökkenthető a kockázat. Ebben az évben –

január 30-ig – összesen ötvenhárom esetben riasztották a tűzoltókat olyan esetekhez, ahol felmerült a szén-monoxid-mérgezés gyanúja. Négy ember meghalt, negyvenkettő pedig megsérült a gáz belélegzése okán. A tűzoltóknak tizenkilenc embert sikerült megmenteniük.

A „csendes gyilkos” veszélyessége abban rejlik, hogy a színtelen és szagtalan gáz emberi érzékszervek számára érzékelhetetlen. Csupán tüneteit – rosszullet, szédülés, hányinger, fáradtság – érezzük belélegzés esetén, amelyek azonban könnyen összetéveszthetők egyéb betegségek tüneteivel. Mivel

már egészen kis mennyiségben is képes megakadályozni a vér oxigénfelvételét, ezért nagyon könnyen halált okozhat.

A balesetek elkerülése érdekében ügyelni kell a lakások természetes szellőztetésére, főleg azoknál az ingatlanoknál, amelyekben szinte hermetikusan záró nyílászárókat építettek be. Érdemes ezért olyan hőszigetelő ajtókat és ablakokat választani, amelyekbe már gyárilag beszerelték a szükséges szellőzőket.

Nagyban csökkenthető a szén-monoxid visszaáramlásának és lakótérbe kerülésének kockázata, ha a gázüzemű berendezést a megfelelő szakképesítéssel rendelkező szakember szereli be, és ő végzi az időszakos és a kötelező felülvizsgálatokat és ellenőrzéseket is. Ugyancsak fontos kéményseprővel rendszeresen ellenőriztetni a füstelvezetőket, kéményeket, és megszüntetni az általuk feltárt hiányosságokat. A katasztrófavédelemnél összegyűjtött adatokból kimutatható, hogy a szén-monoxid-mérgezéses balesetek összefüggésben állnak a tüzelő-, fűtőberendezések, továbbá a kémények állapotával, elhanyagoltságával.

Az utolsó, ám rendkívül fontos „védvonalat” jelentheti a szén-monoxiddal szemben a gáz jelenlétét kimutató érzékelő. Azokban a helyiségekben, ahol nyílt lánggal üzemelő berendezés van, ajánlatos felszerelni a szén-monoxid-érzékelőt. Azonban ez az eszköz is csak akkor nyújthat védelmet, ha a használati utasításban foglaltaknak megfelelően telepítik. Tavaly október közepe óta törvény írja elő érzékelő használatát bölcsődékben, óvodákban, iskolákban, kórházakban és

BELÜGYMINISZTERIUM
ORSZÁGOS KATASZTRÓFAVÉDELMI FŐIGAZGATÓSÁG
HÍRLEVÉL

2014. január

bentlakásos intézményekben, továbbá szórakozóhelyeken, szállodákban és panziókban – ha az intézmény közösségi helyiségében, vagy az azzal egy légtérben lévő helyiségben nyitott égésterű tüzelőberendezés működik. Az új építésű épületeket,

amelyeket nyitott égésterű tüzelőberendezéssel láttak el, már csak akkor lehet használatba venni, ha ott szén-monoxid-érzékelőt helyeztek el. December eleje óta jogszabály határozza meg azt is, hogy mely érzékelők felelnek meg a jogszabályi előírásoknak.

Impresszum:

Kiadja: BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság

Elérhetőség: okf.kommunikacio@katved.gov.hu

Amennyiben nem kíván több hírlevelet kapni, a leiratkozáshoz, kérjük, [kattintson ide](#).